

Nr 141.

Ankom till riksdagens kansli den 17 maj 1945 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning i visst fall i anledning av olycksfall i arbete.

(3:e avd.)

I propositionen nr 283 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 20 april 1945, föreslagit riksdagen medgiva, att i anledning av det olycksfall, som den 30 mars 1944 medförde handlanden Erik Rickard Åströms död, må av det under femte huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m. utbetalas ersättning med belopp, som skulle ha utgått, därest lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete varit tillämplig å olycksfallet.

Enligt lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete är som regel varje arbetare försäkrad för skada till följd av olycksfall i arbetet (1 §). Med arbetare förstås i lagen envar, som mot avlöning användes till arbete för annans räkning utan att i förhållande till honom vara att anse som självständig företagare (2 §). Om olycksfallet medfört arbetarens död, utgives i ersättning dels begravningshjälp med en tiondel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst, dels ock livräntor till efterlevande, nämligen till änka en livränta från dödsfallet, så länge livräntetagaren lever ogift, å ett årligt belopp motsvarande en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst samt till varje den avlidnes barn som ej fyllt sexton år en livränta från dödsfallet till dess barnet uppnått nämnda ålder å ett årligt belopp motsvarande en sjättedel av arbetsförtjänsten (7 §).

I skrivelse den 13 april 1945 har länsstyrelsen i Jämtlands län gjort framställning om ersättning åt handlanden Erik Rickard Åströms änka och minderåriga barn i anledning av ett olycksfall, som den 30 mars 1944 med dödlig utgång drabbat Åström under förpassning av en utlänning från Järpen till Stockholm. Länsstyrelsen har därvid anfört i huvudsak följande:

Efter det landsfiskalen i Undersäkers distrikt till socialstyrelsen i skrivelse den 24 mars 1944 överlämnat frågan, huru med en viss tjeckoslovakisk medborgare skulle förfaras, beslöt socialstyrelsen, att utlänningen tills vidare och i avvaktan på styrelsens vidare beslut skulle vistas allenast i Stockholm med skyldighet att efter ankomsten till Stockholm anmäla sig hos socialstyrelsens utlänningsbyrå. Detta beslut delgavs länsstyrelsen i Jämtlands län för kännedom och förordnandets verkställighet, varjämte landsfiskalen i Undersäkers

distrikt erhöll telegrafisk underrättelse om beslutet. Meningen med telegrammet torde ha varit, att landsfiskalen, innan socialstyrelsens skriftliga beslut kunde komma honom tillhanda, skulle ombesörja utlänningens förflyttning. På grund härav utfärdade landsfiskalen den 29 mars 1944 förpassning av utlänningen, därvid landsfiskalen föreskrev, att denne skulle under bevakning av handlanden Erik Rickard Åström i Hålland införpassas till socialstyrelsens utlänningsbyrå. Orsaken till att enskild person förordnades var, att polispersonalen ej räckt till för att verkställa alla flyktingstransporter.

Under transporten hade Åström under tågets gång ungefär 5 kilometer norr om Mellansjö station den 30 mars 1944 ämnat kasta ut några apelsinskal och fördenskull öppnat vagnens ytterdörr, vilken fångats av vinden och slitits upp med ett ryck. Härvid hade Åström följt med och slungats ut. Åström hade därvid omkommit.

Riksförsäkringsanstalten har avgivit utlåtande i ärendet.

Departementschefen har anfört följande.

För att ersättning skall utgå enligt olycksfallsförsäkringslagen fordras, att den skadade vid olyckstillfället mot avlöning använts till arbete för annans räkning. Då denna förutsättning icke ansetts föreligga i förevarande ersättningsfall, har ersättning icke kunnat utgå i anledning av det olycksfall, som medförde Åströms död.

Med hänsyn till de särskilda omständigheter som föreligga i fallet i fråga finner jag emellertid i likhet med länsstyrelsen och riksförsäkringsanstalten skäligt, att Åströms efterlevande erhålla ersättning i anledning av hans död. Jag anser mig därför böra föreslå, att sådan ersättning må utgå av statsmedel enligt samma grunder som skulle ha gällt, därest olycksfallsförsäkringslagen varit tillämplig.

Utskottet.

På de skäl departementschefen anfört tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att i anledning av det olycksfall, som den 30 mars 1944 medförde handlanden Erik Rickard Åströms död, må av det under femte huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m. utbetalas ersättning med belopp, som skulle ha utgått, därest lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete varit tillämplig å olycksfallet.

Stockholm den 17 maj 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 140.
